

ADVIES 2010/003

PENSIOEN – GEMENGDE LOOPBAAN – DE KLEINE MINIMA

In overeenstemming met artikel 109 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen heeft het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen op eigen initiatief onderstaand advies uitgebracht betreffende het probleem van de kleine minima in het geval van gemeente pensioenen.

In het stelsel van de werknemers heeft iemand met een loopbaan van ten minste 2/3 van een volledige loopbaan als werknemer onder bepaalde voorwaarden recht op een proportioneel deel van het gewaarborgd minimumpensioen. Personen met een gemengde loopbaan (werknemer/zelfstandige) met een beperkt aantal jaren als werknemer kunnen geen aanspraak maken op dat gewaarborgd minimumpensioen voor de gewerkte jaren als "werknemer".

Om dit probleem op te lossen, heeft het koninklijk besluit van 14 februari 2003 (BS van 10 maart 2003)¹ houdende de vaststelling van het bedrag van het gewaarborgd minimumpensioen voor de werknemers voorzien dat deze personen met een gemengde loopbaan ten minste recht zouden hebben op het minimumbedrag van het gewaarborgd pensioen voor de zelfstandigen (het kleine minimum).

Het bedrag van deze kleine minima werd echter niet verbonden met de verhoging van het minimumpensioen van de zelfstandigen, maar met de verhoging van het minimumpensioen van de werknemers.

Sindsdien is het minimumpensioen van de zelfstandigen sneller gestegen dan het minimumpensioen van de werknemers². Op die manier is er een kloof ontstaan tussen het bedrag van de "kleine minima" en dat van het minimumpensioen van de zelfstandigen.

Dit impliceert dat een persoon met een gemengde loopbaan van 45/45 een kleiner pensioen kan ontvangen dan iemand die evenveel jaar gewerkt heeft als zelfstandige en die een minimumpensioen ontvangt.

Het ABC meent dat deze situatie moet gewijzigd worden. In dit verband verwelkomt het ABC de wetsvoorstellen:

¹ Deze maatregel werd ingetrokken, maar het principe werd hernomen in de herstelwet van 10 februari 1981 betreffende de pensioenen van de sociale sector (zie artikel 190 van de programmawet van 27 december 2004) en in het Koninklijk besluit van 28 september 2006 tot uitvoering van de artikelen 33, 33bis, 34 en 34bis van de herstelwet van 10 februari 1981 inzake pensioenen van de sociale sector.

² Wanneer men de periode van 01/04/2003 tot 01/08/2009 in beschouwing neemt, is het minimumpensioen van de zelfstandigen met ongeveer 47,7% gestegen wat het gezinspensioen betreft, en 49,11% voor de alleenstaanden, terwijl het minimumpensioen voor werknemers ongeveer 23,09% gestegen is (gezinspensioen en alleenstaanden).

- 52-236/001³ van 13 januari 2010, neergelegd in de Kamer, tot "afschaffing van het plafond van het minimumpensioen ingeval van een gemengde loopbaan", en
- 4-1612/1 van 15 januari 2010, neergelegd in de Senaat door mevrouw Lijnen "tot afschaffing van het plafond van het minimumpensioen in geval van een gemengde loopbaan".

Deze wetsvoorstellen, die opgenomen zijn in bijlage, wensen twee specifieke bepalingen betreffende het minimumpensioen voor een gemengde loopbaan te wijzigen. Ze stellen voor:

- artikel 131 bis, §1, 3° van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering van de pensioenregelingen op te heffen. Ter herinnering, deze bepaling voorziet dat in geval van een gemengde loopbaan de som van beide bedragen van het minimumpensioen in de twee pensioenstelsels niet groter mag zijn dan een bepaald plafond dat overeenkomt met het minimumpensioen voor zelfstandigen. Indien dat wel het geval is, wordt het minimumpensioen van de zelfstandige verhoudingsgewijs verminderd;
- de situatie m.b.t. de kleine minima te verbeteren door te voorzien dat deze niet kleiner mogen zijn dan het minimumpensioen voor de zelfstandigen;
- dat deze maatregelen zouden toegepast worden op de pensioenen die ingaan vanaf 1 juli 2010.

De leden zijn van oordeel dat het optrekken van de bedragen van de kleine minima naar het minimumpensioen voor de zelfstandige de beste oplossing is om de bestaande situatie te corrigeren. De bepaling over de inwerkingtreding in de wetsvoorstellen zou evenwel moeten aangepast worden. Er dient immers gepreciseerd te worden dat de aanpassing van de kleine minima in werking treedt in 2010, maar dat die aanpassing van toepassing is op de lopende pensioenen waar de kleine minima in tussenkomen⁴.

Het ABC is zich echter bewust dat een dergelijke maatregel die rekening zou houden met een aanpassing van de lopende pensioenen ongeveer 5 miljoen euro per maand zou kosten, wat een hoge kostprijs is.

Daarom is het ABC bereid om andere oplossingen te bekijken, zoals het voorrang geven aan de loopbaanjaren als "zelfstandige" op de "kleine minima" in geval van overschrijding van de eenheid van loopbaan.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 18 maart 2010,

Muriel GALERIN
Secretaris

Anne VANDERSTAPPEN
Voorzitter

³ De parlementairen die dit wetsvoorstel neergelegd hebben zijn Maggie DE BLOCK (Open VLD), Sabien LAHAYE-BATTHEU (Open VLD), Roland DEFREYNE (Open VLD) en Carina VAN DE CAUTER (Open VLD).

⁴ Het is moeilijk om een meer precieze bepaling te voorzien. Hoofdstuk 4 van het hierboven vermelde KB van 14 februari 2003, dat de kleine minima initieel ingesteld heeft, voorzagt inderdaad een datum van inwerkingtreding op 1 april 2003, maar ook nog: "de bepalingen van dit besluit worden van ambtswege toegepast door de Rijksdienst voor Pensioenen op de pensioenen ingegaan vóór 1 april 2003, indien om de aanvraag om pensioen een beslissing werd betekend vóór de datum van bekendmaking van dit besluit.